

Beth Steel

DOK ZVIJEZDE NE PADNU

(Till the Stars Come Down)

drama

Prijevod Tomislav Kuzmanović

Redateljica i izbor glazbe Saša Broz

Dramaturginja Kristina Kegljjen

Scenografkinja Sara Haas

Kostimografkinja Mia Popovska

Autor videa Rok Predin

Scenski pokret i koreografija Nastasja Štefanić-Kralj

Oblikovatelj rasvjete Aleksandar Čavlek

Asistentica za scenski pokret i koreografiju Martina Terzić

Asistent redateljice Aljoša Čepl

Prilagodba glazbe Ljudevit Laušin

Suradnik za specijalne efekte Domagoj Ivanković

ULOGE

Hazel	Ivana Soldo Čabraja
Maggie	Antonija Pintarić
Sylvia	Antonia Mrkonjić
Strina Carol	Petra Bernarda Blašković
Marek	Aljoša Čepl
John	Duško Modrinić
Tony	Davor Panić
Pete	Mario Rade
Leanne	Mateja Tustanovski
Sarah	Rita Čabraja / Kiara Debeljak

Inspicijent Eduard Srčnik

Šaptačica Dora Rakipović

Rukovoditelj Tehnike Mato Ivić

Voditelj pozornice Željko Pljuskovac

Voditeljica maskersko-vlasuljarske radionice Ružica Miler

Voditelj rasvjete Tomislav Kobia

Voditelj tona Davorin Toth

Slikar izvođač Leon Landeka

Dekor i scenska oprema izrađeni u radionici HNK pod vodstvom Željka Jurića

Kostimi izrađeni u krojačkoj radionici HNK pod vodstvom Gordane Jurković

Premijera 6. veljače 2026.

ZVIJEZDE PADAJU KAO MASKE

Aktualna do same srži temeljnih međuljudskih odnosa, Beth Steel svojom, žanrovski diskutabilnom, dramom koja započinje kao laka, pitka i prpošna komedija načine i zaposjeda stvarnost kao kalup u kojem živimo, dok se društvenim (međuljudskim) ostvarenim odnosima služi kao mizanscenom u kojoj opća mjesta imaju ulogu „sklopke“ za iskreni smijeh. Ona vješto secira strastu tjeskobe opstanka kojemu smo izloženi u društvu koje je sreću i poziciju u njoj (a među „drugima“) determinirao novcem kao jedinim alatom samoostvarenja i priznanja.

Sve započinje svadbom kao inicijacijskim prelaskom u novo, u novo okrilje unutar kojega pojedinac dobiva „priliku“ u dvoje se iznova ostvariti i uzdignuti do tražene euforije „sreće i razumijevanja“. I bila bi to predvidiv narativ da nije zaokreta kojim nas Steel naprasno vraća u iskrenu stvarnost, onu koja kirurški razdvaja „nas“ od „drugih“. Uvijek smo zapravo „nasuprot drugih“, ne izričito u sukobu, nego više pred drugim kao ispred ogledala u kojem zapažamo obrise vlastitih tjeskoba, strahova, htijenja, stremljenja, ali i istovjetnosti i podudarnosti. Drugi je uvijek ono što bih JA htio biti. Zato reagiramo dvojako: divljenjem ili zavišću. Najčešće zavišću koja rađa gnjev, reakciju odbacivanja i deklasiranja.

U Steelinoj drami susreću se dva svijeta: autohtoni i alohtoni, svijet „starosjedilaca“ i svijet „došljaka“, migranata, tražitelja bolje sudbine kroz traženje posla izvan okvira zadanog rođenjem. Steel, naime, poseže za pitanjima koja često čitamo kod anonimnih komentatora ispod vijesti na portalima koje govore o strancima izdanim radnim dozvolama ili migrantima koji su poginuli tragajući za boljim životom. Ona u brak povezuje mnogima nepovezivo: Britanku i Poljaka. Britanska strana svatovske družine vlastitu bijedu stagnacije i kroničnog neuspjeha spoznaje u izravnom doticaju s Poljakom koji od prvog posla smetlara nezauzavljivo grabi gore, uza stube piramide društvenog statusa. I u prasku sve eskalira, padaju maske prividne uljudenosti, političke korektnosti, događa se pobuna protiv „stranaca koji nam otimaju radna mjesta“, koji „ne govore naš jezik“. Započinje rat u točki prijepora, u pregibu promjene koja svijet kao prostor supostojanja ciklički zapravo zapljuskuje otkako je čovječanstva.

I tu je taj „problem“ žanrovske odrednice koja se hvata svršetka koji ne okončava, nego posvuda u svijetu traje kao zbilja koju Beth Steel majstorski prebacuje na raster scenske pojavnosti kao skicu za raspravu o određivanju pravde kao kategorije u kojoj uvijek postoje pobjednici i gubitnici. Premda je ta rasprava jalova: srazovi nikad ne rezultiraju pobjedama, nego isključivo promjenama, novim stanjima i okolnostima. Otuda i dojmivost, perceptivna jakost ove sjajne drame u dihotomiji smijeha i gorčine.

Ivana Šojat

OSOBNJE KONSTELACIJE

HNK pred osječku publiku donosi pravu kazališnu poslasticu, dramu *Dok zvijezde ne padnu* jedne od najzanimljivijih europskih dramatičarki Beth Steel. Steel je suvremeni glas koji donosi pripovjedačku svježinu, humor i iskrenost dok piše o radostima i tegobama radničke klase, pitanjima identiteta te potrazi za srećom. Kritika je *Dok zvijezde ne padnu* obasula hvalospjevima govoreći da Steel donosi „divlje, kaotično i lijepo kazalište“ ili pak da njezin tekst „pucketa od duhovitosti i emocionalne topline“, ali i struka je prepoznala snagu ove drame pa je tako Beth Steel ovjenčana Nagradom Olivier za najbolju dramu 2024., a nominirana je i kao najbolja drama na Evening Standard Awards 2025. Zahvaljujući velikom uspjehu nakon premijere u londonskom National Theatreu 2024., predstava se preselila na West End, a onda je svijet otkrio zavodljivu ljepotu pisma Beth Steel te se njezin tekst igra od Grčke do Japana.

Ono od čega autorica polazi, to su likovi i njihove sudbine. A njezini likovi su prizemljeni, britki na jeziku, duhoviti, ali u svojoj srži tragični. Postoji zadovoljenje jedne voajerske potrebe da ih iz mraka promatramo kako na pozornici izlaze na kraj sa svojim tamama ili pokušavaju utopiti tugu u čašici ili su spremni uništiti obitelj za sitni trenutak sreće. Ima neke svečanosti u tome da svjedočimo dinamici jedne obitelji čiji problemi, koliko god naizgled partikularni, ipak postaju arhetip problema koji sačinjava svaku obitelj na kugli zemaljskoj. Trudili se mi to priznati ili ne, tajne koje gledamo na pozornici i naše su privatne tajne.

Što to čini ove rečenice i likove toliko zamamnim? Možda činjenica da autorica piše o obitelji, nečemu što nam je svima zajedničko. A znamo da su obitelji naše male privatne galaksije sačinjene i od blistavih zvijezda, i od crnih rupa, da se referiramo na sami naslov. Upravo to dramatičarka Beth Steel postavlja pred svog gledatelja: priču o prosječnoj obitelji, normalnoj u svojoj običnosti, koja, uljuljana u lažnu sigurnost, postupno shvaća da su glazure koje nas obavijaju krhke i promjenjive. Dan je Sylvijina vjenčanja, vani je velika vrućina, emocije i napetost su na vrhuncu, a gledatelj prati sestre Hazel, Maggie i Sylviju koje poput vihora obavljaju posljednje pripreme za vjenčanje. Vođen atmosferom pretislonca te sitnim tragovima koji upućuju da likovi puno više skrivaju nego što govore, gledatelj biva uvučen u fino tkanje obiteljske drame te postaje svjedokom urušavanja jednog svijeta. Ono što je trebalo sjati, postalo je zvjezdani prah.

Usprkos tome što naslov kaže *Dok zvijezde ne padnu*, ovdje je potrebno prizvati važnu izreku Williama Shakespeara koji je rekao da naša sudbina nije zapisana u zvijezdama, već u nama samima. Primivši to na znanje, spoznaja postaje lakša; spoznaja da su sestre u drami, kao i mi sami, jedini krivci za vlastite galaktičke konstelacije i da pomoć ne vrijedi tražiti među zvijezdama na nebu.

Kristina Kegljen, dramaturginja

BETH STEEL

Britanska dramatičarka i scenaristica rodila se u radničkoj obitelji, u Nottinghamshireu. Školu je napustila u dobi od 16 godina te jedno vrijeme radila kao konobarica i model. Na Hide Tide Festivalu je 2010. praižvedena njezina prva drama *Prokop* (Ditch) prethodno proglašena „dramskim tekstom koji najviše obećava“ od svih pristiglih na natječaj. Hampstead Theatre zatim izvodi dvije njezine drame: *Zemlja čuda* (*Wonderland*, 2014.) i *Labirint* (*Labyrinth*, 2016.). Drama *Kuća sjena* (*House of Shades*) praižvedena je 2020. u Almida Theatreu. *Dok zvijezde ne padnu* je njezina peta drama.

SASA BROZ

redateljica

Rodila se 1968. u Zagrebu gdje je završila osnovnu i srednju školu. Paralelno je pohađala i Školu za klasični balet i ritmiku u Zagrebu. Školovanje za balerinu klasičnog baleta nastavlja u Moskvi, na prestižnom Moskovskom akademskom koreografskom učilištu (MAXY). Završava dvogodišnje poslijediplomsko usavršavanje u Moskvi, ali nakon ozbiljne ozljede stopala prekida karijeru balerine i vraća se u Hrvatsku. Potom upisuje smjer Kazališne režije na zagrebačkoj Akademiji dramske umjetnosti. Po struci je diplomirana kazališna redateljica, a profesionalno se režijom bavi još od druge godine studija. Autorski potpisuje velik broj režija te surađuje s gotovo svim važnim kazalištima u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini te Sloveniji: ZKM-om, Gavellom, HNK Zagreb, Satiričkim kazalištem Kerempuh, Gradskim kazalištem Trešnjava, Narodnim pozorištem Tuzla, Gradskim kazalištem Žar ptica, ITD-om, SNG Maribor i drugima. Višegodišnja je suradnica HRT-a kao redateljica sinkronizacije animiranih filmova i redateljica na posebnim projektima. Četiri puta je režirala dodjelu Nagrade hrvatskog glumišta i otvaranje 50. Pula film festivala. 2004. - 2006. obnašala funkciju ravnateljice INK-a u Puli. Od 2013. do 2014. obnaša funkciju ravnateljice Opere u HNK Ivana pl. Zajca u Rijeci. Mnoge predstave čiju režiju potpisuje gostovale su na festivalima u Hrvatskoj i izvan nje.

KRISTINA KEGLJEN

dramaturginja

Rođena 1987. u Slavonskom Brodu, diplomirala je engleski jezik i dramaturgiju. Objavila je tri zbirke pjesama (*Capricorn*, 2006.; *Ne poklanjaj srce divljim stvorovima*, 2009.; *Geleri i groždice*, 2011.) te roman *Bablje ljeto* (2019.) te je prevela nekoliko romana s engleskog jezika. Dugi niz godina radi kao prevoditeljica, piše dramske tekstove i scenarije, vodi radionice dramskog pisanja. Zaposlena je kao urednica u Dramskom programu Hrvatskog radija.

SARA HAAS

scenografkinja

Sara Haas rodila se 20. listopada 1994. u Zagrebu. U rujnu 2018. diplomirala je na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu u klasi profesora Zoltana Novaka te stekla naslov Magistre slikarstva. Ostvarila samostalne izložbe: 2017. Nepoznati autoportreti, Galerija CEKAO, Zagreb; 2019. Groteske, Gradska galerija Zabok; 2020. Proplamsaji, Galerija Mali centar kulture – MICEK; 2025. Saga, Kibela, Maribor. Na lutkarskoj predstavi Trnoružica 2021. sudjeluje kao autor scenografije u Zagrebačkom kazalištu lutaka. 2022. sudjeluje kao autorica scenografije u produkciji dramske predstave *Tajni dnevnik Adriana Molea* u Gradskom kazalište Žar ptica. 2024. scenografkinja je opere autora Ermanna Wolf-Ferrarija *Suzanina tajna* u produkciji Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu. 2024. autorica je scenografije predstave *Sve zbog jednog imena* u produkciji Satiričkog kazališta Kerempuh. 2025. sudjeluje na projektu *Kraljević žabac* kao autorica scenografije u produkciji Zagrebačkog kazališta lutaka. Od 2016. izlaže na brojnim grupnim izložbama.

MIA POPOVSKA

kostimografkinja

Diplomirala je modni dizajn te magistrirala tekstilni dizajn na Tekstilno-tehnološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Njezin rad obuhvaća različita područja, uključujući kazalište, film i modu. Kao kostimografkinja surađivala je s kazalištima i umjetničkim institucijama u Hrvatskoj, Sloveniji, Srbiji i Mađarskoj. Njezin rad prikazan je u nacionalnim kazališnim kućama poput Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu i Splitu, Slovenskog narodnog gledališča u Mariboru, Srpskog narodnog pozorišta u Novom Sadu te Mađarskog narodnog kazališta u Budimpešti. Osim u nacionalnim kazališnim kućama, njezin je kostimografski rad prikazan i u brojnim drugim kazalištima, nezavisnim produkcijama i kulturnim institucijama. Rođena je u Skoplju 1997. godine. Danas živi i radi u Zagrebu, gdje nastavlja razvijati svoj jedinstveni pristup kostimografiji.

ROK PREDIN

autor videa

Rok Predin je vizualni umjetnik i redatelj animiranih filmova, koji je 2004. diplomirao slikarstvo na Akademiji za likovnu umjetnost i oblikovanje u Ljubljani. Ubrzo nakon toga počeo je stvarati kratke animirane filmove i glazbene spotove. 2009. preselio je u London, gdje se pridružio produkcijskoj kući Trunk Animation. Stvorio je brojne kratke animirane filmove, reklame, glazbene spotove, televizijske uvodne špice i pozorišne projekcije. 2012. osmislio je projekcije za kraljicu Elizabetu II. prikazane na pročelju Buckinghamske palače povodom 60. godišnjice njezine vladavine. Njegov kratki film *One of a Kind* osvojio je nagradu publike 2014. na Međunarodnom festivalu animiranog filma u Stuttgartu. Među njegovim naručiteljima su glazbene ikone poput The Rolling Stonesa, Eltona Johna, U2-a, Take Thata i Madnessa. Nedavno je režirao i izradio animirani glazbeni spot za legendarne The Beatles. 2025. stvorio je niz animiranih sadržaja za Paula McCartneyja. Osim toga, režirao je reklame za međunarodne brendove poput Jaguara, Canona i Coca-Cole. Osmislio je brojne scenografije i video projekcije za Slovensko narodno gledalište Maribor te je kao redatelj, scenograf i vizualni dizajner surađivao s Lutkarskim kazalištem Maribor. Već niz godina blisko surađuje sa svjetski priznatim koreografom Edwardom Clugom; posljednje je stvorio projekcije za njegovu predstavu *San ivanjske noći* u Državnom baletu u Berlinu. Živi i stvara u Mariboru.

NASTASJA ŠTEFANIĆ KRALJ

koreografkinja

Nastasja Štefanić Kralj plesna je umjetnica i glazbenica te plesna i glazbena pedagoginja. Završila je preddiplomski i diplomski studij viole na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. Spada i u prvu generaciju studenata suvremenog plesa na Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu gdje je 2016. završila preddiplomski studij, smjer - plesač suvremenog plesa. Osim što se bavi autorskim radom, Nastasja redovito surađuje s domaćim i stranim plesnim umjetnicima (Zrinka Šimičić Mihanović, Petra Hrašćanec i Saša Božić, Jasna L. Vinovrški, Marjana Krajač, Irma Omerzo, Vesna Mimica, Koraljka Begović, Claire Huber, Aleksandra Janeva Imfeld). Njezini autorski radovi prikazani su na festivalima u Hrvatskoj i u inozemstvu (Periskop (Hrvatska), Echo Echo Dance Festival (UK), L1danceFest (Mađarska), Bazaar Festival (Češka), Monoplay (Hrvatska), Perforacije (Hrvatska), Tjedan suvremenog plesa (Hrvatska), Soundance festival (Njemačka), Albanian Dance Meeting (Albanija), Suffolk Shorts Film Festival (UK), Split Film Festival (Hrvatska), ANTISEZONA (Hrvatska). Nastasja je dobitnica brojnih nagrada i stipendija, između ostalog i Rektorove nagrade za koreografiju Cadenza per 6. 2022. nagrađena je nagradom strukovnih plesnih udruga UPUH i UPPU "Puls" za najbolju pojedinačnu plesnu izvedbu (u predstavama *Moja babusja ne poznaje izraz biopower*, *Salto Animato* i *Kvartet FFF*) u sezoni 2021./2022. Od 2017. radi kao umjetnička asistentica na Odsjeku glume pri Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu, a od 2020. gostujući je predavačica na Odsjeku plesa pri Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu. Članica je Udruge plesnih umjetnika Hrvatske (UPUH) i Hrvatske zajednice samostalnih umjetnika (HZSU). Od 2024. je članica Studija za suvremeni ples.

ALEKSANDAR ČAVLEK

oblikovatelj rasvjete

Voli raditi svjetla za kazališne predstave.

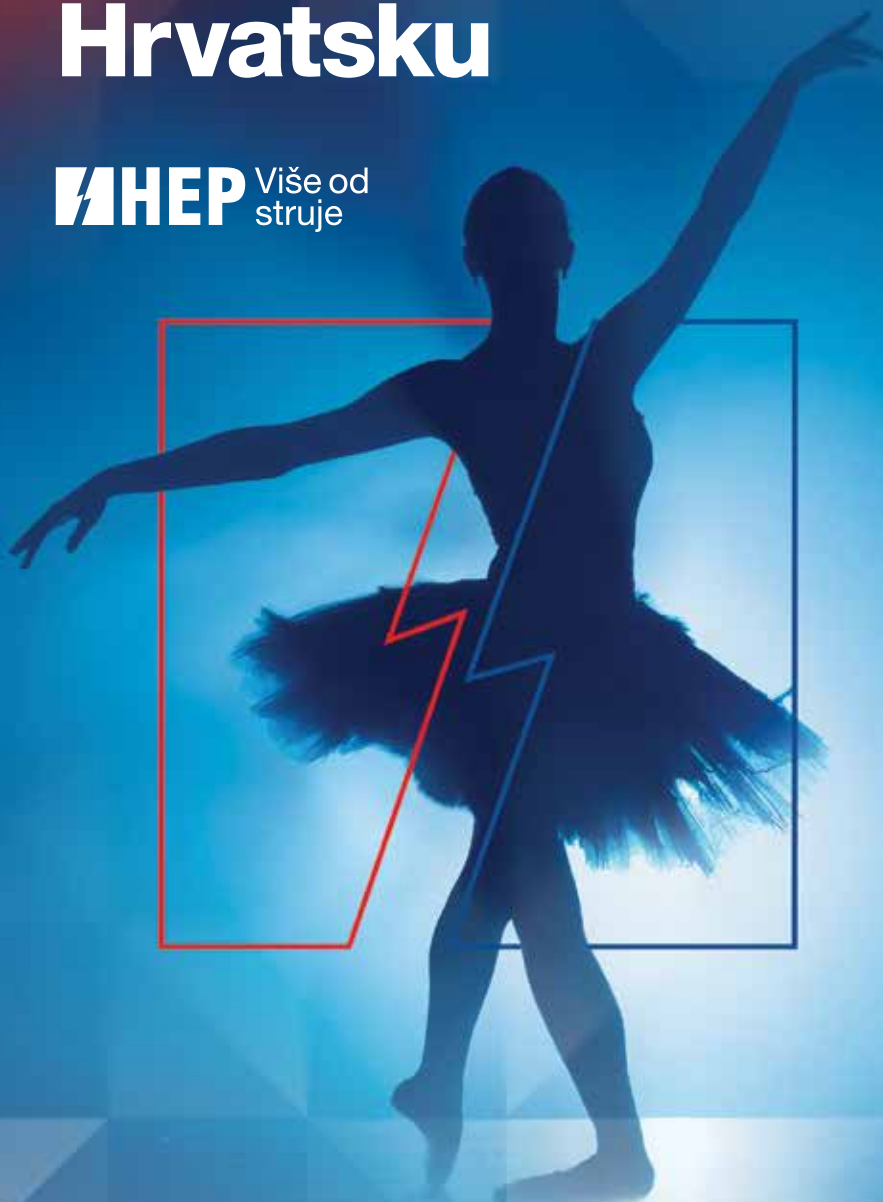

Energija koja pokreće Hrvatsku

HEP Više od
struje

Zahvaljujemo

Grad
Osijek

Osječko - baranjska
županija

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
i medija
Republic
of Croatia
Ministry
of Culture
and Media

Ministarstvo
kulture i medija

Sponzor sezone

Partneri

SAPONIA

Zahvaljujemo na potpori

osječka

TELEGRAM

Nakladnik HNK U OSIJEKU | Intendant VLADIMIR HAM | Ravnatelj Drame DUŠKO MODRINIĆ | Urednica kazališnih izdanja IVANA ŠOJAT | Suradnik ANTE KOLOBARIĆ
Fotografije KRISTIJAN CIMER | Dizajn i priprema FOTO ART, OSIJEK | Tisak GRAFIKA
D.O.O., OSIJEK | Naklada: 200 primjeraka | Redakcija zaključena: 30. siječnja 2026.